

KAMILO KOLB (1887. – 1965.)

(Uz 50. obljetnicu smrti)

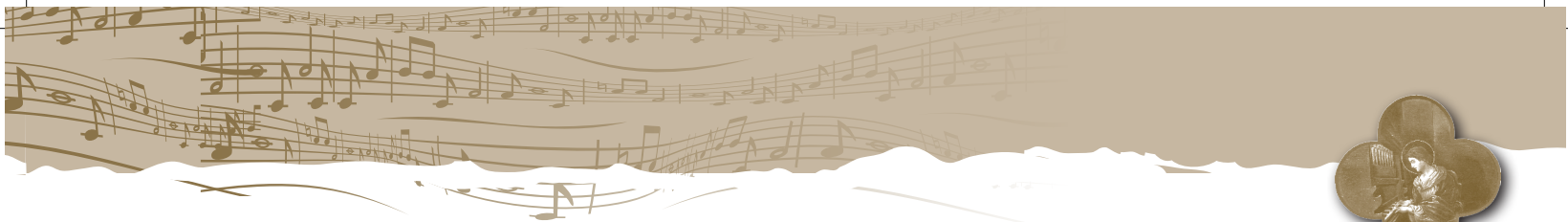

Prije 50 godina umro je hrvatski glazbenik, skladatelj, orguljaš, pedagog, solo pjevač, redovnik i svećenik Kamil Kolb. Ubraja se među glazbenike koji su se svojim radom istaknuli na području crkvene glazbe. Rođen je 31. srpnja 1887. godine u slavonskom mjestu Okučanima. Na krštenju je dobio ime Stjepan.

Od ranog djetinjstva počeo se zanimati za glazbu. Osnovnu školu pohađa u rodnom mjestu. Nakon petog razreda osnovne škole odlazi u gimnaziju u Požegu. Kao gimnazijalac stupio je u franjevački red. U kolovozu 1902. godine došao je u Zagreb, a iz Zagreba u Trsat u novicijat, gdje je 14. rujna iste godine obukao franjevački habit i dobio ime fra Kamil. Jednostavne zavjete polaže u rujnu 1903. godine. Nakon toga odlazi u Zagreb, a zatim u Varaždin na studij filozofije. U Varaždinu je postao aktivan član samostanskoga tamburaškog zbora. Napisao je prvu koračnicu za tamburaški zbor, pod naslovom *Bunjevac*. Studij teologije započinje u Zagrebu 1906. godine. U Zagrebu je upoznao prof. Franju Dugana, koji ga je poučavao harmoniji. U franjevačkom klerikatu vodio je zbor, svirao, pjevao i skladao. Za svećenika je za-

ređen 13. ožujka 1910. godine. Sljedeće godine odlazi u samostan na Trsat. Ondje počinje neumorno raditi kao glazbenik. Plod tadašnjeg rada je njegova prva latinska misa *Na čast Bezgrješnog Začeca*. Početkom Prvog svjetskog rata odlazi na ratište kao vojni kapelan. I u tim burnim vremenima nije prestao skladati. Nakon rata, 1918. godine, boravi u Orahovici, kod svoje rodbine, majke i brata svećenika. Potom odlazi u Vukovar. Godine 1920., odlukom poglavara, odlazi na glazbeni studij u Ljubljani. Nakon druge godine studija vraća se u Zagreb te se upisuje na konzervatorij. Zbog velike zaposlenosti nije mogao raditi i studirati, ali više nije imao ni mogućnosti završiti studij. Godine 1928. ponovno dolazi u Vukovar. U Virovitici boravi od 1929. do 1932. godine, gdje je, uz ostale dužnosti, bio zborovođa Mješovitog zbora »Rodoljub«, tamburaškog zbora i li-

mene glazbe. Na provincijskom kapitolu 1933. godine bude izabran za gvardijana u Iloku, gdje je ostao do jeseni 1935. godine. Iste godine premješten je na kolegij u Varaždin. Predavao je pjevanje i vjeronauk. U isto vrijeme bio je orguljaš u samostanskoj crkvi. U svojem stvaralačkom radu također je bio aktivan. Iz Varaždina je premješten u Našice, gdje je obnašao dužnost katehete, kapelana i orguljaša. Godine 1941. odlazi u Osijek za nastavnika glazbe na učiteljskoj školi. U rano proljeće 1945. godine dolazi u Zagreb, a u svibnju – pri svršetku Drugoga svjetskog rata – s mnogima se povlači u Sloveniju. Po povratku iz Slovenije, 9. srpnja 1945., osuđen je od komunističkih vlasti na šest godina lišenja slobode s prinudnim radom i četiri godine gubitka političkih i pojedinih građanskih prava. Do 1950. godine nalazi se u zatvoru Stara Gradiška, u kojem su izdr-

žavali kaznu i mnogi drugi nevinno osuđeni svećenici. Nakon izlaska iz zatvora nastavlja svećeničku službu u Karlovcu, kao glazbenik i pastoralni djelatnik. U Slavonskom Brodu je boravio od 1952. do 1957. godine. U tom periodu puno je skladao. Potom je premješten u Požegu gdje je boravio do 1963. godine. Tu je stvorio najljepša i najvrjednija umjetnička djela. Njegov zadnji premještaj bio je 1963. godine, u Viroviticu, gdje je 13. srpnja 1965. godine i umro.

Na konzervatoriju u Ljubljani 1920. godine fra Kamil je studirao solo pjevanje. Kao solo pjevač postigao je velike uspjehe, posebno u Širolinu oratoriju *Žrtva Abrahamova*, koji je izveden u Zagrebu prigodom euharistijskog kongresa 1923. godine. Nastupao je po svim glavnim mjestima tadašnje države. Zbog iznimne kvalitete glasa dobio je ponudu da nastupi u Beču, ali ju kao redovnik nije prihvatio.

Kao profesor glazbe predavao je u Franjevačkoj gimnaziji u Varaždinu i u učiteljskoj školi u Osijeku. Trudio se obučiti svoje učenike, posebno buduće sve-

Fra Kamil se najprije razvijao kao samouk, a potom kao privatni učenik prof. Dugana i Hajdukovića i na kraju kao student na glazbenoj akademiji. Skladao je velik broj euharistijskih, marijanskih i svetačkih popijevki. Posebno se istaknuo u skladanju misa s potpunim liturgijskim tekstom i liturgijskim jezikom (latinskim i starohrvatskim).

ćenike, u pjevanju i predati im sve ono što je bitno i karakteristično u glazbenoj umjetnosti te u njima odgojiti pravu ljubav za glazbenu umjetnost.

Godine 1904. postao je orguljaš u franjevačkoj crkvi u Varaždinu, kasnije u franjevačkoj crkvi u Zagrebu i drugdje. Gotovo cijeli život vršio je službu orguljaša. Kod pratnje liturgijskih obreda naročito se isticao njegov smisao za improviziranje.

Fra Kamil je puno skladao. Najprije se razvijao kao samouk, a potom kao privatni učenik prof. Dugana i Hajdukovića i na

kraju kao student na glazbenoj akademiji. Skladao je velik broj euharistijskih, marijanskih i svetačkih popijevki. Posebno se istaknuo u skladanju misa s potpunim liturgijskim tekstom i liturgijskim jezikom (latinskim i starohrvatskim). A ako se tim misama pridruže i one sa skraćenim tekstom, onda ukupni njihov broj iznosi više od stotinu. Od svih misa najbolja mu je možda misa *Deo gratias*, koju je skladao prigodom svoga zlatomisničkog jubileja. Skladao je još oratorije, psalme, prigodne popijevke, orkestralne, slobodne i profane skladbe.

Kamil Kolb je, zasigurno, bio nadaren posebnim glazbenim talentom, samo je šteta što se taj talent u njemu nije mogao potpuno razviti. Tomu nije bio kriv on, nego vrijeme i okolnosti u kojima je živio. Kao redovnik nastojao je u svojem životu savjesno ispunjavati pravila svoje redovničke zajednice, pa i onda kad su mu ona umjesto glazbe dodjeljivala razne druge službe. Možda će baš po tome ostati u uspomeni franjevačkog reda.

Zlatna prošlost

U prigodi 50. obljetnice Instituta za crkvenu glazbu, koji ujedno slavi zlatni vijek svojega umjetničko-glazbeno-odgojnog djelovanja, tiskana je monografija „Zlatna prošlost za plodnu budućnost“, koju su za tu prigodu pripremile dr. s. Katarina Koprek, mo. s. Domagoja Ljubičić i Marija Ferlindeš, prof. To je vrijedna knjiga, koja donosi povijesni pregled njegova djelovanja, biografije svih profesora i djelatnika, koji su velik dio svoga života ugradili u život Instituta, te brojne aktivnosti i organizacijsku djelatnost te ustanove.

